

HISTORIALLISESSA KODISSA. Akseli Jauhanen, Tuomas Helstelä, Sonja Rinne ja Elina Paalonen kuuntelevat Risto Piekan luentoja Elias Lönnrotin lapsuudenkodissa. Piekka pitää luentoja Lönnrotin lapsuudenkodissa. Paikkarin torpan tuki ry järjestää viidettä kertaa koululaisviihtettä Paikkarin torppaan Sammattiin. | PAIKALLISET 6

Kasvioppi ja kotiseutuylpeys

Elias Lönnrotin lapsuudenkoti on keksänsä auki vierailijoille ja koululaisryhmille.

Eero Pirinen
eero.pirinen@media.fi

SAMMATTI Paikkarin torppa on Sammattissa sijaitseva Elias Lönnrotin lapsuudenkoti. Suomen kansalliseepoksen Kalevalan kokoaja Lönnrot oli myös lääkäri, runoilija, lehtimies, kielitieteilijä ja tutkimusmatkailija.

Risto Piekka on Paikkarin torppan tuen (PTT) puheenjohtaja ja vapaaehtoinen opas. Piekka on mukana järjestämässä jo viidettä vuotta koululaisvierailuja torppaan. Hänen tehtäviään on oppaiden hankkiminen ja Lönnrotin elämästä luennointi. Piekka kertoo tekevänsä tätä kotiseutuylpeydestä.

– Minulla on loistavia ammattilaisia täällä auttamassa. Kaikki oppaat ovat vapaaehtoisia, kukaan meistä ei otta pennin hyrrää, Piekka toteaa.

Torppaa kunnostetaan tällä hetkellä samanlaisiksi kuin se oli 1800-luvulla. Maisemaa muokataan vanhojen valokuvien perusteella samanlaisiksi kuin se oli Lönnrotin siellä asuessa. Piekan mukaan Paikkarin torppa on 19 kohteen joukossa, joista valitso ei luovu. Se on samassa asemassa kuin Turun linna.

– Osaava arkkitehtitoimisto löysi kuvia ja otti tehtäväkseen kiinteistöjen ja maiseman muokkaamisen. Ennen paikka oli umpeenkasvanut puista, mutta nyt ollaan jo lähellä alkuperäistä, Piekka kertoo.

Emilia Leskinen ja Minea Hänninen seuraavat, kun Sari Lehtinen kertoo heille kasveista Paikkarin torppalla, Elias Lönnrotin patsaan valvojan katseen alla.

Lönnrot on vastuussa monista sanoista, joita tänä päivänä käytämme, myös kasvien nimistä. Piekka kertoo, että Lönnrot saattoi kävellä toiselle puolelle suomea ja poimia lukan maasta kysyen mikä tämä on nimeltään. Sitteen hän käveli toiselle puolelle ja toisti tekonsa. Kun hän oli kuullut molemmat nimet kasville, alkoi hän pätkäillä sille uutta suomalaista nimeä. Lönnrot kokosi ensimmäisen suomenkielisen kasvion, Flora

Fennica. Se oli ensimmäisen suomenkielisen kasvion lisäksi ensimmäinen suomenkielinen luonnontieteellinen teos.

– Siinä oli suomen-, ruotsin- ja latinankieliset nimet kasveille, sekä reseptilehdotuksia syötäväksi kelpaaville kasveille. Useat niistä mielletään nykyään rikkaruohoiksi, Piekka kertoo.

Piekan mielestä myös Lönnrotin tapa ajatella nosti suomen pois köyhyydestä, tai ainakin oli sitä vauhditta-

massa. Hänestä Lönnrot on suomalainen josta saa olla erityisen ylpeä.

– Suomi oli 1800-luvulla Euroopan köyhimpiä maita. Nyt kun tarkastellaan suomea, me olemme maailman hupipulla. Kun tutkimme historiaa ja 1800-lukua, puhutaan kolmesta suurmiehestä. Ne ovat Lönnrot, Snellman ja Runeberg. Lönnrotin teesi oli: sivistys, koulutus ja työnteko. Näitä hän painotti ja niillähän Suomi on noussut, Piekka sanoo.

Paikkarin torppa

Paikkarin torppa on Sammattissa sijaitseva Suomen kansalliseepoksen Kalevalan kokoajan Elias Lönnrotin lapsuudenkoti. Paikkarin torppa rakennettiin Valkjärven rannalle noin vuonna 1800 ja siinä asui räätäli Fredrik Johan Lönnrotin perheineen. Elias syntyi torppaan vuonna 1802.

Hän asui Paikkarin torppassa vuoteen 1814 saakka, jolloin lähti kouluun Tammiisaareen. Paikkarin torppa on nykyisin Lohjan museon ylläpitämä kotimuseo, ja se on auki yleisölle kesäaikaan. Siellä on esillä Lönnrotiin liittyvää esineistöä, muun muassa Lönnrotin kehto ja hänen kanteleensa.